

Izviđači - 100 godina stari

Postoji više od 28 milijuna izviđača, mladih ljudi i odraslih, muških i ženskih u 216 zemalja svijeta. Oko 300 milijuna ljudi bili su izviđači.

To je impresivno ako znamo da je izviđaštvo počelo s 20 dječaka na pokusnom logorovanju koje se održalo prvih 9 dana kolovoza 1907. godine na otoku Brownsea u Dorsetu, Engleska.

Logor je bio uspješan i dokazao je organizatoru, Robertu Baden-Powell da njegov trening i metode koje je primijenio stvarno rade.

U siječnju 1908. objavio je "Scouting for Boys" (Izviđaštvo za dječake) koja je odmah postala hit. Baden-Powell ponudio je samo metodu treninga za dječake koju su trebale usvojiti tadašnje organizacije mladih. No, začudo, mladi su se počeli organizirati u ono što je danas postalo najveći volonterski pokret mladih u svijetu – izviđači.

Tko je Baden Powell

Robert Baden-Powell rođen je 22. veljače 1857. Njegova mnoga iskustva kao dječaka i kao vojnika odigrale su ulogu u oblikovanju njegovih metoda.

Kao mladić – jedan od deset djece – odmore je provodio kampirajući na izletima. Podizanje šatora, upotreba mape i kompasa i kuhanje na vatri bile su neke od vještina koje je naučio.

Kao mladi oficir specijaliziran u izviđanju i izradi karata 1876 odlazi u Indiju. Ubrzo je, zbog svojih uspjeha, počeo obučavati i druge vojnike izviđanju. Tada su njegove metode bile čudne – male grupe koje rade zajedno s jednim zapovjednikom s posebnim oznakama za one koji nešto naprave dobro.

Kasnije odlazi u Afriku pomoći pri obrani Mafekinga tijekom 217-dnevne opsade na početku rata za Sjevernu Afriku. Vrativši se u Englesku otkriva da je postao nacionalni heroj. Također otkriva da se njegova mala knjižica napisana za vojnike zapravo koristi pri učenju opažanja za članove dječaćkih klubova. B-P je odlučio prepraviti knjigu i napisati je specijalno za dječake. Kamp koji se održao 1907. godine na otoku Brownsea bio je test njegovih ideja u praksi.

Rast Pokreta

Uspjeh knjige *Scouting for Boys* stvorio je Pokret koji je brzo prihvatio ime izviđači.

Do 1909. pokret je dobio čvrste temelje. *Scouting for Boys* je prevedena na pet jezika. Na rally-ju u Londonu okupilo se 11.000 izviđača. Čile je prva zemlja izvan Velike Britanije u kojoj se razvilo izviđaštvo.

Prvi svjetski Jamboree (smotra izviđača) održao se 1920. godine sa 8.000 sudionika i dokazao da se mladi iz mnogih naroda mogu zajedno naći i dijeliti slične interese i ideale. Od tog prvog Jamboreea u Londonu održano ih je još 17 na različitim lokacijama u svijetu.

Tijekom prvog Jamboreea održana je i prva Međunarodna izviđačka konferencija s predstavnicima 33 nacionalne izviđačke organizacije.

Na 2. Međunarodnoj konferenciji 1922. godine izabrano je prvo Međunarodno Vijeće. Broj članova u svijetu prešao je 1 milijun.

Izviđači u Hrvatskoj

Prvi organizirane grupe, tzv. "đačke izletne družbe", nastaju po srednjim školama već 1913. godine. Hrvatsko skautsko udruženje osniva se 1914., a svoju ulogu dokazuju već te godine kada izbija Prvi svjetski rat u kojem skauti preuzimaju razne humanitarne zadaće, a oni stariji postaju pomoćna snaga u javnim službama. Ondje gdje nije bilo potrebe za takvim izvanrednim djelovanjem, skautske su družbe i nadalje provodile uobičajeni "mirnodopski" program – sve do potkraj rata 1918., kad se raspadom dotadašnje države (Austro-Ugarske monarhije) ugasilo i Hrvatsko skautsko udruženje.

Godine 1921. ponovo je službeno osnovan Savez izvidnika i planinki (kasniji naziv: Savez skauta Kraljevine Jugoslavije), čiji predstavnici sudjeluju na međunarodnoj skautskoj konferenciji 1922. u Parizu, na kojoj je ustanovljena Svjetska organizacija skautskog pokreta (WOSM), a jugoslavenski izviđački savez postaje njenim punopravnim članom.

Skauti su uživali ugled organizacije ispunjene zanimljivim i korisnim radom, koji se najvećim dijelom ostvaruje u prirodi - na izletima i logorovanjima, gdje se usvajaju brojna praktična znanja i vještine, gdje se potiče samostalnost i razvija prijateljstvo.

Kad je u travnju 1941. g. Drugi svjetski rat zahvatio i naše prostore, Savez skauta prestao je s radom. Mnogi mladi ljudi koji su u svojim skautskim danima usvajali napredne ideje, postali su sudionici antifašističkog pokreta i partizanske borbe.

U poslijeratnom razdoblju izviđačke su forme rada ponovno oživjele u okrilju ondašnjeg Saveza pionira. U težnji da rad s djecom učini što raznovrsnijim i zanimljivijim, pionirska je organizacija postupno usvajala mnoge sadržaje vezane uz boravak u prirodi - izlete, logorovanja, višetjedne pohode tijekom kojih se noćilo pod šatorima, a veći se dio puta prolazio pješice. Postupno je u društvu potpuno prevladalo shvaćanje da se rad s djecom treba odvijati u što širim i raznovrsnijim formama, te je otvorena i mogućnost postojanja više dječjih i omladinskih organizacija.

U jesen 1950. osnovane su u Zagrebu i Splitu, a zatim i u nekim drugim mjestima, prve skupine djece koje su se specijalizirale za izviđačke sadržaje, naglasivši to i svojim nazivom - pioniri-izviđači. Tada su se i javile prve zamisli o posebnoj organizaciji kakva je danas izviđačka.

U travnju 1951. godine osnovan je pri Savjetu Saveza pionira NRH Aktiv za rad s pionirima-izviđačima, čime je zapravo pokrenuta djelatnost na stvaranju izviđačke organizacije u Hrvatskoj. Dan početka prvog tečaja za vođe izviđačkih jedinica 19. svibnja se i danas obilježava kao Dan izviđača.

Izviđački se pokret brzo širio i usvajao attribute posebne organizacije, te je pod nazivom Savez izviđača i planinki Hrvatske počeo djelovati i prije nego što se na osnivačkoj skupštini 29. svibnja 1952. izdvojio iz Saveza pionira. Izviđačke organizacije koje su istodobno i na sličan način nastajale u drugim republikama ondašnje državne zajednice, udružile su se 1953. godine u Savez izviđačkih organizacija Jugoslavije (kasniji naziv: Savez izviđača Jugoslavije). Savez izviđača Jugoslavije nikad nije postao član Svjetskog izviđačkog pokreta (WOSM-a).

Zasnovana na specifičnom odgojnom programu, koji uspješno nadopunjuje odgoj u domu i školi, izviđačka je organizacija tijekom proteklih pola stoljeća uljepšala i obogatila odrastanje desetaka tisuća djece i mladih. 1982. godine u Savezu izviđača Hrvatske bilo je registrirano 42.000 djece i mladih.

Nastankom samostalne Republike Hrvatske Savez izviđača Hrvatske postaje samostalna organizacija i najveća organizacija koja se bavi izvaninstitucionalnom naobrazbom djece i mladih.

Kad je počeo Domovinski rat zamire izviđačka aktivnost jer gotovo svi punoljetni članovi svoju izviđačku uniformu zamjenjuju odorom Hrvatske vojske. Mnogi od njih dali su i svoje živote u borbi za slobodu i nezavisnost domovine. Za ratnih dana izviđači su pružali pomoć izbjeglicama i prognanicima. Organizacija se susrela s naglim smanjenjem članstva.

No izviđači u Hrvatskoj idu dalje te tako Savez izviđača Hrvatske 1993. godine postaje punopravni član Svjetskog izviđačkog pokreta – WOSM-a. Svojim dosadašnjim radom izviđačka je organizacija stekla ugled i poštovanje javnosti, te se članstvo iz godine u godinu povećava, pa tako Savez izviđača Hrvatske ove godine ima 3.183 člana i najveća je organizacija koja se bavi izvannastavnom naobrazbom mladih u Hrvatskoj.

Izviđači su... najveći svjetski pokret mladih

ODGOJ ZA ŽIVOT

Izviđači dopunjuju školu i obitelj. Izviđači otkrivaju svijet izvan zidova učionice, potiču želju za istraživanjem, otkrivanjem i znanjem. Izviđač aktivno primjenjuje svoje znanje i nesebično ga dijeli s drugima.

OTVORENO ZA SVAKOGA

Izviđači ne poznaju granice rase, svjetonazora ili vjere, u skladu sa svrhom, načelima i metodama koje je postavio osnivač Robert Baden-Powell.

SVRHOVITA ZABAVA

Kroz zabavu i razonodu izviđači pomažu mladima kako bi se razvili fizički, intelektualno, društveno i duhovno.

VOLONTERSKI

Odluku o pristupanju izviđačima mladi donose sami.

NEPOLITIČAN I NEVLADIN POKRET

Izviđači ne predstavljaju niti jednu političku stranku ili organizaciju. Ipak, izviđači se aktivno uključuju u rad za dobrobit zajednice, društva i domovine.

IZAZOV I ZA ODRASLE

Izviđači pružaju starijima mogućnost da pomognu mladima. To je put k boljem razumijevanju među generacijama. U radu s mladima odrasli stječu iskustva i znanja koja im pomažu osobnom razvoju.

POKRET ZA MLADE

Izviđači su Pokret... u pokretu. Izviđači se stalno razvijaju i prilagođavaju ovisno o uvjetima i potrebama lokalne zajednice.

MEĐUNARODNI POKRET

Izviđači postoje u 216 država i teritorija. Izviđači ne postoje u samo 6 zemalja svijeta. Danas u svijetu ima preko 28 milijuna izviđača – dječaka i djevojčica. U zadnjih 20 godina broj izviđača u svijetu se udvostručio.